

Innst. S. nr. 251

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:23 (2003-2004)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Signe Øye, Svein Roald Hansen og Sylvia Brustad om å etablere skjærgårdspark i Østfold

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen opprette en skjærgårdspark i Østfold fra fylkesgrensen mot Akershus til og med Iddefjorden."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Mette Gundersen og Knut Werner Hansen, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Leif Frode Onarheim og Inger Lise Aarrestad, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm, og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til brev til komiteen fra miljøvernministeren datert 27. april 2004, som er vedlagt. I brevet sies det bl.a.:

"Slik begrepet skjærgårdspark er utviklet og forstått så langt, benyttes dette i situasjoner hvor man ønsker servituttavtaler etc for nye konkrete arealer i et bruksmessig sammenhengende område. Det som forslås av forslagsstillerne er noe annet og jeg kan ikke se noe grunnlag for at en eventuell skjærgårdspark i Østfold skal kunne omfatte "alle ubebygde holmer og skjær, og det lille som ellers er igjen av ubebygd standsone", slik det foreslås i Dokument nr. 8:23 (2003-2004).

Poenget er at allemannsretten og friluftsløven gir allmennheten rett til fri ferdsel i utmark generelt, og det er bare behov for at det offentlige har rådighet over utvalgte, spesielt viktige arealer for å kunne tilrettelegge særskilt for friluftsliv. Om dette viser jeg ellers til St. meld. nr. 39 (2000-2001) Friluftsliv - ein veg til høgare livskvalitet og Stortingets behandling av denne."

Komiteen viser også til brev til komiteen fra miljøvernministeren datert 12. mai 2004. I brevet sies det:

"Jeg har ikke grunnlag for å uttale meg om antallet private grunneiere som ligger innenfor forslaget om skjærgårdspark som er fremsatt i Dokument nr. 8:23 (2003-2004). Jeg antar imidlertid at det vil måtte dreie seg om et betydelig antall, i det forslagstillerne peker på at alle ubebygde holmer og skjær, og det lille som ellers er igjen av ubebygd strandsone, etter hvert bør inngå. Som nevnt i mitt svar på komiteens brev av 24. februar i år, er det etter min vurdering bare utvalgte, spesielt viktige arealer som bør sikres og tilrettelegges særskilt for friluftsliv.

Som en illustrasjon kan nevnes at 36 privateide områder som Oslofjordens friluftsråd har kartlagt på Østfoldkysten - med sikte på frivillig sikring gjennom kjøp eller servituttavtale - har mer enn 86 hjemmelshavere."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Østfoldkysten omfatter mange biotoper og landskapsformer, og er et område med ulik geologisk historie og ulik vegetasjon som må ivaretas på en best mulig måte. Samtidig har også Østfoldkysten en stor verdi som rekreasjonsområde. Ikke minst gjelder dette verdifulle kystområder som i dag tilhører Forsvaret, og som nå skal avhendes. Disse områdene er blant fylkets flotteste og bør derfor gjøres tilgjengelig for allmennheten for all fremtid. De resterende uberørte delene av Østfoldkysten bør også sikres og tilrettelegges særskilt for friluftsliv.

Disse medlemmer mener det må være mulig å inngå evigvarende bruksavtaler mellom grunneierne og kommunen, evt. staten, - såkalte servituttavtaler,

som ivaretar alle parter, og som fører til at det kan etableres en skjærgårdspark i Østfold - til glede og nytte for allmennheten. Ved inngåelse av servituttavtaler er det viktig at kommunen får den nødvendige juridiske bistand som trengs for å belyse alle sidene ved inngåelsen av slike avtaler.

Disse medlemmer tar opp forslaget fremsatt i dokument 8:23 (2003-2004).

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Stortinget ber Regjeringen opprette skjærgårdspark i Østfold fra fylkesgrensen mot Akershus til og med Iddefjorden.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:23 (2003-2004) - forslag fra stortingsrepresentantene Signe Øye, Svein Roald Hansen og Sylvia Brustad om å etablere skjærgårdspark i Østfold - avvises.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 9. juni 2004

Bror Yngve Rahm
leder

Øyvind Korsberg
ordfører

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 27. april 2004

Vedrørende Dokument nr. 8:23 (2003-2004)

Jeg viser til energi- og miljøkomiteens brev av 24. februar 2004.

I Dokument nr. 8:23 (2003-2004) fra stortingsrepresentantene Signe Øye, Svein Roald Hansen og Sylvia Brustad fremsettes forslag om å etablere skjærgårdspark i Østfold.

Miljøverndepartementet har valgt skjærgårdsparker som et forvaltningsgrep hvor et større antall utvalgte områder sikres og forvaltes helhetlig for friluftsliv. Slik områdeforvaltning innebærer bl.a. å ivareta rasjonell organisert drift og tilsyn der det er stor allmenn utfart i skjærgården. Kommunene og interkommunale friluftsråd utøver dette gjennom en båtbasert og samordnet skjærgårdstjeneste, som delvis er finansiert av staten.

Miljøverndepartementet har hittil opprettet skjærgårdsparker på kysten av Agder og Telemark. Hensikten var i hovedsak å kunne sikre mange nye friluftsområder ved inngåelse av likelydende frivillig servituttavtale mellom staten og aktuelle grunneiere.

Forslagstillerne påpeker som riktig er, at det i Østfold allerede er sikret betydelige arealer for allmennheten. Langs Østfoldkysten er situasjonen dermed en *annen*, med om lag 280 friluftsområder som er sikret gjennom erverv eller servituttavtale. Disse har et samlet omfang på vel 25 000 dekar. Den mest omfattende skjærgården finner vi i Hvaler, der det er sikret om lag 13 000 dekar.

Slik begrepet skjærgårdspark er utviklet og forstått så langt, benyttes dette i situasjoner hvor man ønsker servituttavtaler etc for nye konkrete arealer i et bruksmessig sammenhengende område. Det som foreslås av forslagsstillerne er noe annet og jeg kan ikke se noe grunnlag for at en eventuell skjærgårdspark i Østfold skal kunne omfatte "*alle ubebygde holmer og skjær, og det lille som ellers er igjen av ubebygd standsone*", slik det foreslås i Dokument nr. 8:23 (2003-2004).

Poenget er at allemannsretten og friluftsløven gir allmennheten rett til fri ferdsel i utmark generelt, og det

er bare behov for at det offentlige har rådighet over utvalgte, spesielt viktige arealer for å kunne tilrettelegge særskilt for friluftsliv. Om dette viser jeg ellers til St. meld. nr. 39 (2000-2001) Friluftsliv - ein veg til høgare livskvalitet og Stortingets behandling av denne.

Jeg kan ellers også opplyse at fylkesmannen i Østfold har fått i oppdrag av Miljøverndepartementet å utarbeide et konkret forslag til nasjonalpark i Hvalers ytre skjærgård, med bakgrunn i nasjonalparkplanen, jf St. meld. nr 62 (1991-92), og med hovedvekt på store marine verneverdier. Ca. 90% av dette vil være sjøområder, men det inngår også fastlandsarealer på øyer med naturvern- og friluftsimteresser. Verneplanarbeidet vil bli tilpasset arbeidet med sikring og forvaltning av friluftsområder, på tilsvarende måte som man har tilpasset arbeidet i forholdet mellom landskapsvern og etablering av skjærgårdspark i bl.a. Vest-Agder.

Det pågår jevnlig arbeid med sikring av friluftsområder, og bevilgningene til dette formålet ble øket med 6 mill. kr i budsjettet for 2004. Etter min vurdering kan en langs Østfoldkysten få en utvikling hvor de viktigste aktuelle områdene etter hvert blir omfattet av sikringstiltak for friluftslivet og vernevedtak i medhold av naturvernloven, men ikke langs de linjer forslagstillerne legger opp til, dvs at skjærgårdspark i Østfold skal kunne omfatte "*alle ubebygde holmer og skjær, og det lille som ellers er igjen av ubebygd strandsone*". Det er en for lite målrettet angrepsvinkel, og dette vil også kunne skape unødvendige konflikter med andre interesser i kystsonen.

Det viktigste i denne sammenheng er å skape grunnlag for en tilstrekkelig samlet og helhetlig forvaltning når det gjelder bevaring og bruk av kysten og skjærgården. Hvilket begrep vi da skal benytte om friluftsområdene, bør modnes gjennom prosessen. For allmennheten er områdenes naturverdier og bruksmulighet det vesentlige, ikke hvilke forvaltningsbegrep som velges.

